

FIȘA DISCIPLINEI

1. Date despre program

1.1 Instituția de învățământ superior	Universitatea "Alexandru Ioan Cuza" din Iași
1.2 Facultatea / Departamentul	Teologie Ortodoxă / Teologie
1.3 Catedra	Teologie (Artă Sacră)
1.4 Domeniul de studii	Teologie (Artă Sacră)
1.5 Ciclul de studii	2019-2021 (master)
1.6 Programul de studii/Calificarea	Teologie Ortodoxă– Arta Sacră în Patrimoniul Cultural

2. Date despre disciplină

2.1 Denumirea disciplinei	Expresia limbajului vizual în Arta sacră din Patrimoniul cultural. Antropologie artistică						
2.2 Titularul activităților de curs	Conf. Dr. Dominte Georgeta Merișor						
2.3 Titularul activităților de seminar	Conf. Dr. Dominte Georgeta Merișor						
2.4 Anul de studiu	II	2.5 Semestrul	3	2.6 Tipul de evaluare	EVP	2.7 Regimul disciplinei	OP/ DA

3. Timpul total estimat (ore pe semestru al activităților didactice)

3.1 Număr de ore pe săptămână	4	din care: 3.2 curs	2	3.3 seminar/laborator	2
3.4 Total ore din planul de învățământ	56	din care: 3.5 curs	28	3.6 seminar/laborator	28
Distribuția fondului de timp					ore
Studiul după manual, suport de curs, bibliografie și notițe					28
Documentare suplimentară în bibliotecă, pe platformele electronice de specialitate și pe teren					28
Pregătire seminarii/laboratoare, teme, referate, portofolii și eseuri					70
Tutoriat					-
Examinări					2
Alte activități : organizări expoziționale, participări la concursuri					16
3.7 Total ore studiu individual	144				
3.9 Total ore pe semestru	200				
3.10 Numărul de credite	8				

4. Precondiții (acolo unde este cazul)

4.1 de curriculum	Recomandare de absolvire a disciplinelor artistice plastice de la anul I master.
4.2 de competențe	Aptitudini artistice plastice, pentru studii teoretice și aplicative, vizând exprimarea expresivității imaginii sacre

5. Condiții (acolo unde este cazul)

5.1. de desfășurare a cursului	Material documentar și vizual adiacent. Sală cu dotări tehnice corespunzătoare prezentărilor de imagini.
5.2. de desfășurare a seminarului/laboratorului	Atelier cu dotări tehnice adecvate ; mobilier corespunzător activităților artistice plastice, materiale și ustensile de lucru.

6. Competențele specifice acumulate

Competențe profesionale	<p>C1. Cunoașterea și asimilarea termenilor de specialitate, a teoriilor și conceptelor vizual artistice corelate domeniului „Teologie”;</p> <p>C2. Adecvarea utilizării unor cunoștințe generale de expresivitate a imaginii la cadrul contextualizat al artei sacre din patrimoniul cultural.</p> <p>C3. Dezvoltarea aprofundată a capacităților cognitive și deprinderilor practice de exprimare creativă și expresiv – vizuală, în raport cu teme religioase și canoane ordonatoare din iconografia creștină, inclusă patrimoniului cultural..</p> <p>C4. Obiectivarea sporită a evaluării unor realități și principii artistico-vizuale, în conformitate cu amplitudinea și profunzimea cunoștințelor dobândite. Conștientizări și comparări de aspecte expresive în diferite valori artistice și iconografice ortodoxe.</p> <p>C5. Realizarea unor lucrări demonstrative, în directă relație cu studiile teoretice conjugate, teologice și artistice..</p> <p>C6. Contextualizarea iconografică ortodoxă prin realizări expresive a conceptelor plastice și modelelor vizuale din arta creștină.</p> <p>C7. Deschiderea spre cercetarea profesională personală, conform principiilor și canoanelor ortodoxe, prin identificarea, elaborarea și dezvoltarea unor coordonate creative în privința expresivității iconografice.</p>
Competențe transversale	<p>C1. Cunoașterea patrimonială a expresivității vizualizărilor de credințe și aplicabilitatea comparativă a itemilor expresivi ortodocși din arta creștină, parte reprezentativă din arta cu specific sacru .</p> <p>C2. Utilizarea expresivității iconografice în relaționarea socială și eficientizarea comunicării interpersonale religioase.</p> <p>C3. Directa corelare a competențelor obținute cu asumarea unor responsabilități patrimoniale culturale.</p> <p>C4. Sporirea eficienței relaționărilor interpersonale și profesionale prin dobândirea și exercitarea reflecției sporite, în sprijinul înțelegerii domeniului sacru vizual și susținerii acestuia prin expresivitatea exprimărilor plastice creștine, îndeosebi a celor din iconografia ortodoxă.</p>

7. Obiectivele disciplinei (reieșind din grila competențelor specifice acumulate)

7.1 Obiectivul general al disciplinei	Transmiterea de cunoștințe artistice plastice avansate, relaționate studiului teoretic și aplicativ al expresiei limbajului plastic în arta sacră din patrimoniul cultural.
7.2 Obiectivele specifice	Amplificarea aptitudinilor creative, analitice și aplicative, în sensul realizării și dezvoltării expresivității iconografice. subtile și neinvazive în ortodoxie.

8. Conținuturi

8. 1 Curs	Metode de predare	Observații
<p>1. Varietate expresivă în antropologia artistică și expresii ale limbajului vizual și figurărilor umane în Arta Sacră din Patrimoniul cultural. Particularități stilistice și expresive în arta creștină. Similarități canonice și variante vizual-expresive în arta ortodoxă:</p> <p>1.1. Expresivități ale chipului, atitudinilor corporale, elementelor adiacente și de decor. Structurări expresive în dinamici și simboluri din arta sacră în patrimoniul cultural. (4 ore + 4 ore+ 4 ore +4 ore) = 16 ore</p> <p>1.2. Corespondențe și diferențieri vizuale, tematice și stilistice, în reprezentări iconografice ecleziale. Expresivități comparate, din miniaturi, icoane, artă murală, tablouri și obiecte religioase.</p> <p>1.2.1.Expresii iconografice la teme Vechi Testamentare.- 4 ore.</p> <p>1.2.2.Expresii iconografice la teme Nou Testamentare. – 8 ore.</p> <p>16+4+8 = 28 ore</p>	<p>Metode didactice expositive, frontale și individualizate, bazate pe: expuneri și conversații, inclusiv online, în asociere cu diverse documentări vizuale, online și în cadrul unor obiective religioase și culturale (așezăminte de cult, muzee, expoziții, biblioteci, colecții și laboratoare, centre de cultură - de stat și private, s.a.). (si online)</p>	<p>Documentații multiple, teoretice și imagistice. Prezentări în raport cu diverse materiale informative și opere din obiective culturale, artistice, religioase.</p>

Bibliografie : Arnheim, R., *Arta și percepția vizuală*, Ed. Meridiane, București, 1979, Ed. Polirom, Iași, 2011; Gombrich, E.H., *Istoria artei*, Pro Editură și Tipografie, 2007; Brown, M.P., *Ghid de artă creștină*, Ed. Casa Cărții, Oradea, 2009; Beitzel, B., consultant, *Biblica. Atlasul Bibliei*, Ed. Litera Internațional, București, 2011; Cavaros, C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005; Cebulj, C., Dobek, E., Rudnik, U., *Biblia. O istorie vizuală*, Ed. Litera Internațional, București, 2010; Dumitrescu, Sorin, *Noi și icoana*, Ed. Fundația Anastasia, 2010; Ghițescu, Gh., *Antropologie artistică, vol.1-2*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981; Huyghe, R., *Dialog cu vizibilul*, Ed. Meridiane, București, 1987; Meyers, D.J., *Viața ilustrată a lui Iisus Hristos din Evanghelii*, Puzzle Works Publishing, București, 2009; Nyssen, W., *Începuturile picturii bizantine*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1975; Coord. Oprescu, G., *Istoria Artelor Plastice în România*, vol.1-2, Ed. Meridiane, București, 1968; Palade, M., *Iconoclasmul în actualitate*, Ed. Sophia, 2005; Podlacha, W., Nandriș, G., *Umanismul picturii murale postbizantine*, Ed. Meridiane, București, 1985; Popescu –Vâlcea, Gh., *Miniaturi românești*, Ed. Meridiane, București, 1998; *Programul iconografic al Bisericii Ortodoxe, Îndrumar pentru zugravii de biserici*, București 1979; Santambrogio, G., *Miracolul întrupării. Cele mai frumoase reprezentări artistice*, Ed. Aquila'93, Oradea, 2007; Ștefănescu, I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973; Rousseau, D., *Icoana, lumina feței tale*, Ed. Sophia, București, 2004; Uspensky, L., Lossky, V., *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sophia, București, 2003; Vătășianu, V., *Istoria artei europene*, vol.1-2, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967; *Colecțiile revistelor Mari Pictori, Art Galery și Antichități; Cărți și albume diverse despre patrimoniul cultural și arta sacră, preponderent creștină*; Rev. *Mănăstiri ortodoxe*; Modele iconografice de tradiție bizantină.

8. 2 Seminar/laborator	Metode de predare	Observații
<p>Conținutul lucrărilor de laborator este oglinda aplicativă a tematicilor cursurilor, constând în realizarea de referate și lucrări practice care exprimă coordonatele expresive, teoretice și vizuale, ale imaginilor Artei sacre:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. La alegere, copii și/sau prelucrări ori analize plastice(pt. cei cu licențe diferite de Artă sacră), după detalii din opere religioase, care includ raportarea la figura umană.(8 ore) 2. Replici creative, opționale, ori analize plastice(pt. cei cu licențe diferite de Artă sacră), după modele de miniaturi sau icoane ori picturi murale- din patrimoniul cultural, în care variază expresiv tratarea vizuală pentru același subiect iconografic.(10 ore) 3. Exprimări vizuale sacre sau/si analize de aspect figurative și decorative, corelate cu teme omagiate religioase în anul calendaristic respectiv.(10ore) <p>8+10+10= 28 ore</p>	<p>Metode expositive-aplicative, bazate pe: expuneri, , conversații, demonstrații, exerciții și pe multiple documentări vizuale în sens comparativ (în cadrul unor biblioteci și diverse obiective religioase și cultural-artistice.) (si online)</p>	<p>Documentații diverse, teoretice și imagistice. Realizări în raport cu diverse materiale informative și lucrări de artă din obiective cultural-artistice și religioase.</p>

Bibliografie: Publicațiile recomandate la curs, cu imaginile lor aferente. Diverse modele iconografice din patrimoniul artei sacre, îndeosebi creștină.

Arnheim, R., *Arta și percepția vizuală*, Ed. Meridiane, București, 1979, Ed. Polirom, Iași, 2011; Gombrich, E.H., *Istoria artei*, Pro Editură și Tipografie, 2007; Brown, M.P., *Ghid de artă creștină*, Ed. Casa Cărții, Oradea, 2009; Beitzel, B., consultant, *Biblica. Atlasul Bibliei*, Ed. Litera Internațional, București, 2011; Cavaros, C., *Ghid de iconografie bizantină*, Ed. Sophia, București, 2005; Cebulj, C., Dobek, E., Rudnik, U., *Biblia. O istorie vizuală*, Ed. Litera Internațional, București, 2010; Dumitrescu, Sorin, *Noi și icoana*, Ed. Fundația Anastasia, 2010; Ghițescu, Gh., *Antropologie artistică, vol.1-2*, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1981; Huyghe, R., *Dialog cu vizibilul*, Ed. Meridiane, București, 1987; Meyers, D.J., *Viața ilustrată a lui Iisus Hristos din Evanghelii*, Puzzle Works Publishing, București, 2009; Nyssen, W., *Începuturile picturii bizantine*, Ed. Institutului Biblic și de Misiune Ortodoxă, București, 1975; Coord. Oprescu, G., *Istoria Artelor Plastice în România*, vol.1-2, Ed. Meridiane, București, 1968; Palade, M., *Iconoclasmul în actualitate*, Ed. Sophia, 2005; Podlacha, W., Nandriș, G., *Umanismul picturii murale postbizantine*, Ed. Meridiane, București, 1985; Popescu –Vâlcea, Gh., *Miniaturi românești*, Ed. Meridiane, București, 1998; *Programul iconografic al Bisericii Ortodoxe, Îndrumar pentru zugravii de biserici*, București 1979; Santambrogio, G., *Miracolul întrupării. Cele mai frumoase reprezentări artistice*, Ed. Aquila'93, Oradea, 2007; Ștefănescu, I.D., *Iconografia artei bizantine și a picturii feudale românești*, Ed. Meridiane, București, 1973; Rousseau, D., *Icoana, lumina feței tale*, Ed. Sophia, București, 2004; Uspensky, L., Lossky, V., *Călăuziri în lumea icoanei*, Ed. Sophia, București, 2003; Vătășianu, V., *Istoria artei europene*, vol.1-2, Ed. Didactică și Pedagogică, București, 1967; *Colecțiile revistelor Mari Pictori, Art Galery și Antichități; Cărți și albume diverse despre patrimoniul cultural și arta sacră, preponderent creștină*.; Rev. *Mănăstiri ortodoxe*; Modele iconografice de tradiție bizantină.

9. Coroborarea conținuturilor disciplinei cu așteptările reprezentanților comunității epistemice, asociațiilor profesionale și angajatori reprezentativi din domeniul aferent programului

In funcție de diverse oportunități de valorificare a cunoștințelor și a realizărilor teoretice și aplicative, conținuturile disciplinei se nuanțează prin adaptări necesare, pe structura cadru grefându-se eventualele corelări ad-hoc în sens tematic și practic.

10. Evaluare

Tip activitate	10.1 Criterii de evaluare	10.2 Metode de evaluare	10.3 Pondere din nota finală
10.4 Curs	Comparări calitative și cantitative ale cunoștințelor la nivel de persoană și de grup	Note pentru testări teoretice, raportate imagistic.. Evaluare pe parcurs.	50% pt. activitatea semestrială + 50% pt. o examinare finală.
10.5 Seminar/laborator	Comparări calitative și cantitative ale lucrărilor la nivel de persoană și de grup	Note pt. lucrări aplicative. Evaluare pe parcurs.	50% pt. activitatea semestrială + 50% pt. o examinare finală.
10.6 Standard minim de performanță			Medie finală
Frecvența receptivă și activă (min. 90 %) la orele de curs și lucrări.			

Data completării
30. 09. 2020

Semnătura titularului de curs și de seminar
Conf. univ.dr. Georgeta Merișor.DOMINTE

Data avizării în catedră
03.10.2020

Semnătura Șefului catedrei (Directorului de Departament):
Conf..univ.dr. Iulian Constantin DAMIAN